

17.4.2024

A9-0439/ 001-001

MUUDATUSETTEPANEKUD 001-001

Majandus- ja rahanduskomisjon

Raport

Markus Ferber, Margarida Marques

A9-0439/2023

Majanduspoliitika tulemuslik koordineerimine ja mitmepoolne eelarvejärevalve

Ettepanek võtta vastu määrus (COM(2023)0240 – C9-0150/2023 – 2023/0138(COD))

Muudatusettepanek 1

EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSED*

komisjoni ettepanekule

2023/0138 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 6,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

* Muudatused: uus või muudetud tekst on märgistatud *paksus kaldkirjas*, välja jäetud tekst on tähistatud sümboliga **■**.

võttes arvesse Euroopa Keskpannga arvamust (joonealune märkus),

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt toimub liikmesriikide majanduspoliitika liidusisene koordineerimine vastavalt majanduspoliitika üldsuumistele ja tööhõivesuunistele ning see peaks hõlmama kinnipidamist stabiilsete hindade, riigi rahanduse ja rahanduslike tingimuste usaldusväarsuse ning tasakaalustatud maksebilansi juhtpõhimõtetest.
- (2) Stabiilsuse ja kasvu pakt, mis algelt koosnes nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrustest (EÜ) nr 1466/97¹ ja (EÜ) nr 1467/97² ning Euroopa Ülemkogu 17. juuni 1997. aasta resolutsioonist stabiilsuse ja kasvu pakti kohta³, põhineb eesmärgil tagada riigi rahanduse usaldusväarsus ja kestlikkus, et tugevdada hinnastabiilsuse ning finantsstabiilsusel põhineva tugeva ja kestliku majanduskasvu tingimusi, toetades seeläbi liidu kestliku ja kaasava majanduskasvu, *kvaliteetse* tööhõive ja *konkurentsivõime* eesmärkide saavutamist.
- (3) Käesoleva määruse reguleerimisesemeks olev eelarvejuhtimise raamistik on osa Euroopa poolaastast, mis hõlmab ka liikmesriikide laiema majandus-, *tööhõive-* ja *asjaomase sotsiaalpoliitika* koordineerimist ja järelevalvet vastavalt ELi toimimise lepingu artiklitele 121 ja 148, *sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste sambale ning sellega seotud riigipõhiste soovitustele*.
- (4) Väga tähtis on kaasata Euroopa poolaastasse sotsiaalpartnerid, kodanikuühiskonna organisatsioonid ja muud olulised sidusrühmad, et tagada isevastutus ning läbipaistev ja kaasav poliitikakujundamine.
- (5) Liidu majandusjuhtimise raamistikku tuleks kohandada, et võtta paremini arvesse eelarvepositsioonide suurenevat erinevust, valitsemissektori võla probleeme ja muud haavatavust liikmesriikides. Jõuline poliitiline reageerimine COVID-19 pandeemialet osutus kriisi majandusliku ja sotsiaalse kahju leevendamisel äärmiselt tõhusaks, kuid kriis tõi kaasa avaliku ja erasektori võla suhte märkimisväärse suurenemise, mis näitab selgelt, kui oluline on vähendada võla suhet konservatiivsele tasemele järk-järgult jätkusuutlikul ja majanduskasvu soodustaval viisil ning kõrvaldada makromajanduslik tasakaalustamatus, pöörates samal ajal piisavalt tähelepanu tööhõive- ja sotsiaalsetele eesmärkidele. Samal ajal tuleks liidu majandusjuhtimise raamistikku kohandada, et aidata lahendada liidu ees keskpikas ja pikas perspektiivis seisvaid ülesandeid, sealhulgas viia ellu õiglase digi- ja rohepöörde, sealhulgas kliimamäärus⁴, tagada energiajulgeolek, saavutada avatud strateegiline autonoomia, käsitleda demograafilisi muutusi, suurendada sotsiaalset ja majanduslikku vastupidavust ning rakendada

¹ Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1).

² Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6).

³ Euroopa Ülemkogu 17. juuni 1997. aasta resolutsioon stabiilsuse ja kasvu pakti kohta, Amsterdam, (EÜT C 236, 2.8.1997, lk 1).

⁴ Euroopa kliimamäärusega kehtestatakse 2050. aastaks kogu liitu hõlmav kliimaneutraalsuse eesmärk ning nõutakse, et liidu institutsioonid ja liikmesriigid teeksid edusamme kohanemisvõime edendamisel, milleks on vaja märkimisväärseid avaliku sektori investeeringuid, et vähendada kliimamuutuste negatiivset sotsiaal-majanduslikku mõju ELile ja selle liikmesriikidele, sealhulgas negatiivset mõju majanduskasvule ja riigi rahanduse jätkusuutlikkusele.

julgeoleku- ja kaitsevaldkonna strateegilist kompassi, mis kõik nõuab lähiaastatel reforme ja püsivalt palju investeringuid.

- (6) Liidu majandusjuhtimise raamistik peaks keskenduma võla jätkusuutlikkusele, **investeringutele ja reformidele, liidu ühistele prioriteetidele ning** kestlikule ja kaasavale majanduskasvule **ja vastupidavusele** ning seega tegema vahet liikmesriikidel, võttes arvesse nende valitsemissektori võlaprobleeme ja lubades riigipõhiseid eelarvetrajekte, **ning tagama järjepidevuse liidus kui tervikus, sealhulgas euroalal.**
- (6a) *Avaliku sektori investeringute kõrge taseme säilitamine on vajalik käesolevas määruses sätestatud majandusjuhtimise raamistiku reformi peamiste eesmärkide saavutamiseks ning liidu praeguste ja tulevaste prioriteetidega tegelemiseks. Seda raamistikku saaks tugevdada ühise investeerimisinstrumendiga liidu tasandil. Selliste vahendite nagu TERA ja NGEU rakendamisel saadud kogemused võiksid olla inspiratsiooniks tulevastele vahenditele, mille eesmärk on toetada eelarvejuhtimise raamistikku.*
- (7) ELi toimimise lepingu artikli 121 lõigetes 2, 3 ja 4 ning artikli 148 lõikes 4 sätestatud mitmepoolse järelevalve menetluse kaudu tuleks kooskõlas üksikasjalikumate eeskirjadega jälgida iga liikmesriigi ja liidu majanduse ja tööhõive igakülget arengut. See hõlmab makromajandusliku tasakaalustamatuse kindlakstegemist ning ülemäärase tasakaalustamatuse ärahoidmist, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EL) nr 1174/2011¹ ja (EL) nr 1176/2011². Sellise majanduse ja tööhõive arengu jälgimiseks peaksid liikmesriigid esitama teabe keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades.
- (7a) *Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 148 lõikele 4 teeb komisjon sotsiaalse lähenemise raamistiku raames ühises tööhõivearuandes kindlaks liikmesriikide ülespoole suunatud lähenemist ohustavad riskid ja avaldab seejärel sotsiaalse lähenemise aruanded nende liikmesriikide kohta, kelle puhul ta on kindlaks teinud ülespoole suunatud sotsiaalset lähenemist ohustavad riskid. Mitmepoolse järelevalve alase tegevuse riigipõhised järeldused peaksid olema sisendiks komisjoni riigipõhiste soovitudele.*
- (8) Seetõttu tuleks sätestada üksikasjalikud eeskirjad riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade sisu, esitamise, hindamise ja järelevalve kohta, et toetada liikmesriikides võla jätkusuutlikkust, **investeringuid ja reforme, liidu ühiseid prioriteete ning** kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ning keskpika perioodi planeerimise abil ära hoida valitsemissektori ülemäärase eelarvepuudujäägi teke.
- (9) Riiklikes keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavadesse peaks koondama iga liikmesriigi eelarve- ja struktuurireformidega seotud kohustused ja investeerimiskohustused ning need kavad peaksid olema liidu majandusjuhtimise raamistiku nurgakivi. Iga liikmesriik peaks esitama keskpika perioodi kava, milles on sätestatud selle **netokulude kava** ja prioriteetsed avaliku sektori investeringu- ja reformikohustused, mis tagavad koos püsiva ja järkjärgulise võla vähendamise ja kestliku ja kaasava majanduskasvu ja hoiavad ära protsüklilise eelarvepoliitika, ning laiemad reformi- ja investeerimiskohustused, sealhulgas **Euroopa roheline kokkulepe**, Euroopa sotsiaalõiguste samba, **digikümnenendi poliitikaprogrammi 2030 ning julgeoleku ja kaitse strateegilise kompassi** valdkonnas. **Riiklikes kavades tuleks hinnata ka avaliku sektori investeringute puudujääke, eriti kõnealuste liidu ühiste prioriteetide**

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1174/2011 euroalal esineva ülemäärase makromajandusliku tasakaalustamatuse korrigeerimiseks võetavate täitemeetmete kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 8).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1174/2011 euroalal esineva ülemäärase makromajandusliku tasakaalustamatuse korrigeerimiseks võetavate täitemeetmete kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 8).

saavutamisel. Taaste- ja vastupidavusrahastu¹ kasutusajal tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades võetud kohustusi.

- (10) Euroopa poolaasta protsessiga on sünkroniseeritud ka ühtekuuluvuspoliitika vahendid. Ühtekuuluvuspoliitika investeeringuid ja reforme kui ELi eelarve pikaajalise investeerimispoliitika vahendeid tuleks riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade koostamisel samuti nõuetekohaselt arvesse võtta. Iga liikmesriik peaks ka selgitama, kuidas tema riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava tagab kooskõla **ja asjakohasel juhul vastastikuse täiendavuse** ELi programmidega seotud kuludega, mis kaetakse täielikult ELi vahenditest saadavate tuludega ja vastava riikliku kaasrahastamisega.
- (11) Käesoleva määruse sätete järgimise **ja liikmesriikide võrdse kohtlemise** tagamiseks peaks riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava esitamisele eelnema tehniline dialoog komisjoniga. **Tehniline dialoog tuleks nõuetekohaselt dokumenteerida, et tagada läbipaistvus ja aruandekohustus Euroopa Parlamendi ees.** Komisjoni soovitusel, millele on lisatud **Euroopa Eelarvenõukogu arvamus liidu mõõtme kohta ja riikliku sõltumatu eelarveasutuse algne arvamus asjaomase liikmesriigi kava kohta**, peaks nõukogu kehtestama netokulude kava ja heaks kiitma reformi- ja investeerimiskohustused, sealhulgas asjakohasel juhul kohandamisperioodi võimalikuks pikendamiseks võetud kohustused.
- (12) Selleks et lihtsustada liidu eelarveraamistikku ja suurendada läbipaistvust, peaks võla jätkusuutlikkusele põhinev ühtne tegevusnäitaja olema aluseks iga liikmesriigi eelarvekava kehtestamisel ja iga-aastase eelarvejärelvalve tegemisel. See ühtne tegevusnäitaja peaks põhinema riiklikult rahastatavatel esmastel netokuludel, st **valitsemissektori** kuludel, millest on maha arvatud **intressikulud**, kaalutlusõigusele põhinevad tulumetmed, liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahendite tuludega, **liidu rahastatavate programmide kaasrahastamise riiklikud kulud, mille ülemmäär on 0,25 % SKPst, töötuskindlustushüvitise kulude tsüklilised elemendid ning riiklike taaste- ja vastupidavusrahastu kavade seotud laenude jaoks vahendite laenamisega seotud kulud.** Näitaja võimaldab makromajanduslikku stabiliseerimist, kuna seda ei mõjuta automaatsete stabilisaatorite toimimine, sealhulgas tulude ja kulude kõikumine, mis ei ole valitsuse otsese kontrolli all.
- (13) Selleks et **algatada riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade ettevalmistamine**, peaks komisjon **esitama kavade aluseks oleva keskpika perioodi valitsemissektori võlaprognooside raamistikku, mis põhineb võla jätkusuutlikkuse analüüsi metoodikal ning iga liikmesriigi makromajanduslikel prognoosidel ja eeldustel. Liikmesriikide puhul, kelle valitsemissektori võlg on üle kontrollväärtuse 60 % SKPst või valitsemissektori eelarvepuudujääk on üle kontrollväärtuse 3 % SKPst, tuleks välja pakkuda võrdlustrajektoor, et määrata kindlaks minimaalne eelarvekohandus**, mis viib liikmesriigi võlakursi usutavasse langustrendi, **mis toob kaasa võla kestliku vähendamise**, või hoiab võlga konservatiivsel tasemel. ■ Selle võla vähendamise kestlikkus peaks tulenema asjakohasest eelarvepoliitikast.
- (13a) **Võrdlustrajektoori ettevalmistamiseks peaksid komisjon ja asjaomane liikmesriik pidama dialoogi, et hinnata trajektoori vastavust käesoleva määruse sätetele. Selle dialoogi raames võib liikmesriik otsustada esitada komisjonile ettepaneku trajektoori kohta. Kui dialoogi tulemusel ei jõua komisjon ja asjaomane liikmesriik kokkuleppele selles, kas võrdlustrajektoori ettepanek vastab käesoleva määruse sätetele, peaks komisjon pakkuma välja võrdlustrajektoori, mis vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetele.**
- (14) **Võrdlustrajektoor** peaks ühtlasi tagama, et valitsemissektori eelarvepuudujääk viiakse ja hoitakse alla kontrollväärtuse 3 % sisemajanduse koguproduktist (SKP). **Samuti peaks see tagama, et valitsemissektori võla suhe SKPsse stabiliseerub kohandamisperioodil ja seda vähendatakse vaatlusaluse perioodi jooksul igal aastal keskmiselt vähemalt ühe**

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

protsendipunkti võrra võla suhtest SKPsse liikmesriikide puhul, kelle võla suhe SKPsse on üle 90 %, ja vähemalt poole protsendipunkti võrra liikmesriikide puhul, kelle võla suhe SKPsse on 60–90 %.

- (15) Selleks et hinnata, kas riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava nelja-aastase rakendusperioodi lõpus on vaja täiendavaid kohandusi, **tuleks esitada uus võrdlustrajektoor**, kui liikmesriigi valitsemissektori võlg on endiselt üle kontrollväärtuse 60 % SKPst või tema valitsemissektori eelarvepuudujääk on üle kontrollväärtuse 3 % SKPst.
- (16) **Enne riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava esitamist peaks iga liikmesriik konsulteerima asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas piirkondlike omavalitsustega, ning lisama selle konsultatsiooni tulemused kavale.** Igas riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas tuleks esitada **ka** selle staatus seoses riiklike menetlustega, eelkõige see, kas **parlament on kava heaks kiitnud**, ja kui see on kohaldatav, kas riigi parlamendil oli võimalus arutada eelmise kava kohta nõukogu antud soovitusi ja **muid nõukogu soovitusi või otsuseid või komisjoni hoiatusi.**
- (16a) **Liikmesriigi uus valitsus võib esitada komisjonile uue või muudetud riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava. Kui kava rakendamist takistavad objektiivsed asjaolud, võib liikmesriik taotleda luba esitada komisjonile muudetud kava hiljemalt 12 kuud enne kehtiva kava lõppu. Uues või muudetud riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas tuleks püüda algses kavas sisalduvaid investeeringuid tühistada või eemaldada üksnes juhul, kui nende eemaldamine ei too liikmesriigile kaasa põhjendamatuid lisakulusid.**
- (17) Kui liikmesriigid kasutavad oma **võrdlustrajektoori puhul** prognoose, mis erinevad komisjoni tavapärasest keskpika perioodi võlaprognooside raamistikust **ning makromajanduslikust prognoosist ja eeldustest**, peaksid nad **komisjoniga võrdlustrajektoori üle peetava dialoogi käigus** erinevusi läbipaistval viisil selgitama ja nõuetekohaselt põhjendama, lähtudes usaldusväärsetest majanduslikest argumentidest.
- (18) Kuna liikmesriikidel võib tekkida oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava lõpus lisakulusid, näiteks elanikkonna vananemisega seotud kulud või ebasoodne intressimäärade ja majanduskasvu vaheline erinevus, peaksid nad tagama, et valitsemissektori nominaalne eelarvepositsioon kohandamisperioodi lõpus on piisav, et eelarvepuudujääk püsiks alla kontrollväärtuse 3 % SKPst.
- (19) Komisjon peaks võtma oma hindamise aluseks ainult riiklikult rahastatavate esmaste netokulude arengu, et võimaldada ühtse liidu raamistiku ja riiklike eelarveraamistike asjakohast koostoimet. Liikmesriikidel peaks olema võimalik seada oma riiklikud eelarve-eesmärgid teistsuguse näitaja, näiteks struktuurse eelarvepositsiooni alusel, kui seda eeldab nende eelarveraamistik.
- █**
- (21) Selleks et tagada keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade rakendamine, peaksid komisjon ja nõukogu jälgima Euroopa poolaasta raames nendes kavades tehtud reformi- ja investeerimiskohustusi vastavalt liikmesriikide esitatud iga-aastastele eduaruannetele ning ELi toimimise lepingu artiklite 121 ja 148 sätetele. Selleks peaksid nad astuma Euroopa poolaasta dialoogi Euroopa Parlamendiga **ning keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava dialoogi Euroopa Parlamendi pädeva komisjoniga. Komisjon peaks võtma arvesse kõnealuste dialoogide käigus väljendatud seisukohtadest tulenevaid elemente.**
- (21a) **Euroopa Parlament peaks olema Euroopa poolaastasse korrapäraselt ja struktureeritult kaasatud. Nõukogu ja komisjon peaksid esitama Euroopa Parlamendile korrapäraselt aruandeid käesoleva määruse kohaldamise kohta ning lisama oma aruannetesse käesoleva määruse kohaselt teostatud mitmepoolse järelevalve tulemused. Selleks et tagada käesoleva määruse kohaldamisel läbipaistvus ja aruandekohustus, peaks komisjon vajaduse korral asjakohase konfidentsiaalsuskorra alusel edastama Euroopa Parlamendile ja nõukogule**

samaaegselt ja võrdsetel tingimustel asjakohased dokumendid ja teabe, näiteks liikmesriikide esitatud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad ja kavandatud netokulude kava, võla jätkusuutlikkuse hinnangud ning ülevaate komisjoni esialgsetest järeldustest kavade rakendamisel tehtud edusammude kohta.

- (22) Kohandamisperioodi võib pikendada kuni kolme aasta võrra, et tagada võla järkjärgulisem vähendamine, kui liikmesriik võtab oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava aluseks kontrollitavad ja ajaliselt piiritletud reformid ja investeeringud, mis koosvõetuna **reeglina** suurendavad majanduskasvu **ja vastupidavust**, toetavad riigi rahanduse jätkusuutlikkust, aitavad täita liidu ühiseid prioriteete ja järgida liikmesriigile Euroopa poolaasta raames esitatud asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi ning vastavad riigipõhistele investeerimisprioriteetidele **■**. **Kui see on nõuetekohaselt põhjendatud, võib liikmesriigil lubada käsitleda mitut, kuid mitte kõiki neid kriteeriume seoses tema kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformide ja investeeringutega.**
- (23) Õiglase ja läbipaistva protsessi tagamiseks tuleks reformi- ja investeerimiskohustuste hindamiseks kasutada ühtset liidu raamistikku. Taaste- ja vastupidavusraha kasutusajal **peaksid** riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades võetud **kohustused olema** asjakohasel juhul **kooskõlas** kohandamisperioodi **pikendamiseks vajalike reformide ja investeeringutega**. Eelarve kohandamise kava perioodi pikendamist tingivad reformid ja investeeringud peaksid vastama võla jätkusuutlikkuse kõige hiljutisemas analüüsis kindlaks tehtud liikmesriigi valitsemissektori võlaprobleemide ja keskpika perioodi majanduskasvu probleemide, **sealhulgas demograafiliste probleemide** ulatusele. Liikmesriikides, kus valitsemissektori võlaprobleemid on seotud suurte keskpika perioodi majanduskasvu probleemidega, peaksid reformid ja investeeringud aitama kõrvaldada ka keskpika perioodi majanduskasvu takistusi.
- (24) Riiklikes keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades esitatud reformi- ja investeerimiskohustused peaksid **aktiivselt panustama** liidu **ühistesse prioriteetidesse**. **Komisjon peaks pöörama sellele panusele erilist tähelepanu liikmesriigi esitatud netokulude kava hindamisel**. Need reformi- ja investeerimiskohustused peaksid olema kooskõlas ka asjaomase liikmesriigi poolt oluliste liidu prioriteetide täitmiseks esitatud riiklike strateegiate rakendamisega **ning taaste- ja vastupidavuskavadega** taaste- ja vastupidavusraha kasutusajal **ning kõigi liidu investeerimisinstrumentidega, mis on suunatud liidu ühistele prioriteetidele või millel on sama eesmärk nagu taaste- ja vastupidavusrahal**.
- (25) Kui järkjärgulisema netokulude kava aluseks olevaid kontrollitavaid ja ajaliselt piiritletud reformi- ja investeerimiskohustusi ei täideta kindlaksmääratud tähtajaks, võib nõukogu soovitada komisjoni soovitusel, et kohandamist hoogustataks, lühendades selleks netokulude kava pikendust.
- (26) Täitemeetmete võtmiseks, eelkõige ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohase ettekande koostamiseks, peaks komisjon looma kontrollikonto, et igal liikmesriigil oleks võimalik püsida kursis igal aastal selles liikmesriigis täheldatud netokulude kõrvalekalletega nõukogu seatud netokulude kavast. Aja jooksul liidetakse need kõrvalekalded kokku. **Liikmesriik tuleks lugeda netokulude kava nõudeid mittetäitvaks, kui kontrollikonto kumulatiivne saldo on kohandamisperioodil suurem kui 1 % SKPst positiivse SKP kasvu aastatel. Teatavate strateegiliste investeeringute puhul, mis käsitlevad liidu ühiseid prioriteete ja millel on lisaväärtus liidu kui terviku jaoks, peaks komisjonil olema erandkorras võimalik lubada liikmesriikidel kontrolliväärtust kontrollikontol ületada, näiteks erandjuhtudel, kui investeerimiskulud suurenevad ettenägematute asjaolude tõttu või kui kohandamisperioodil tekib vajadus teha täiendavaid strateegilisi investeeringuid. Komisjon võib lubada kontrolliväärtusest kõrvalekaldumist kuni viieks aastaks taotluse kohta.**
- (26a) **Delegeeritud õigusaktiga tuleks kehtestada spetsiaalne tulemustabel, et näidata liikmesriikide keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade rakendamisel tehtud edusamme.**

Tulemustabel tuleks võtta kasutusele hiljemalt 2024. aasta juuniks ja komisjon peaks seda ajakohastama kaks korda aastas.

- (27) Sõltumatud eelarveasutused on tõestanud oma suutlikkust edendada eelarvedistsipliini ja suurendada liikmesriikide rahanduse usaldusväärsust. Selleks et suurendada riikide isevastutust, tuleks laiendada sõltumatute eelarveasutuste rolli, kes on tavapäraselt volitatud jälgima vastavust riiklikule raamistikule, ka liidu majandusjuhtimise raamistikule.
- (27a) ***Komisjon peaks looma sõltumatu eksperdirühmana Euroopa Eelarvenõukogu, kes annab nõu liidu majanduspoliitika koordineerimise alal.***
- (28) Koostades arvamust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 473/2013¹ artikli 6 kohaselt esitatud eelarvekavade kohta, peaks komisjon hindama, kas eelarvekavad on kooskõlas käesoleva määruse kohaste netokulude kavadega.
- (29) Erilist tähelepanu tuleks pöörata märkimisväärsetele riskidele seoses eelarvepositsioonide kõrvalekalletega nõukogu määratud netokulude kavast. Seetõttu on vaja täiendada ELi toimimise lepingu artikli 121 lõigetes 3 ja 4 sätestatud mitmepoolset järelevalvemenetlust varajase hoiatamise süsteemiga, millega komisjon hoiatab liikmesriiki ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 4 kohaselt varajases etapis sellest, et eelarve korrigeerimiseks on vaja võtta vajalikud meetmed, vältimaks valitsemissektori eelarvepuudujäägi muutumist ülemääraseks. Kui eelarvest kalduakse jätkuvalt kõrvale, peaks nõukogu tõhustama oma soovitusi ja selle avalikustama.
- (30) Euroala või kogu liitu tabavate suurte šokkide puhuks peab olema kehtestatud üldine vabastusklausel, et tulla toime tõsise majandussurutisega euroalal või liidus tervikuna, lubades kõrvale kalduda ettenähtud netokulude kavast, tingimusel et see ei ohusta riigi rahanduse jätkusuutlikkust keskpikas perspektiivis.
- (31) Samuti on vaja riigipõhist vabastusklauslit, et võimaldada kõrvalekaldumist netokulude kavast, tingimusel et see ei ohusta riigi rahanduse jätkusuutlikkust keskpikas perspektiivis, liikmesriigi kontrolli alt väljas olevate erandlike asjaolude korral, näiteks välised sündmused, mida ei oleks olnud võimalik ära hoida, mis eeldavad vastutsükilisi eelarvemeetmeid ja millel on suur mõju liikmesriigi rahandusele. Suur mõju on mõju, mis peaks põhjustama n-ö tavapärasest suurema šoki. ***Hinnang selle kohta, kas riigi rahanduse kestlikkus on nii üldiste kui ka riigipõhiste vabastusklauslite kohaldamisel ohus, peaks põhinema komisjoni kvantitatiivsel ja kvalitatiivsel analüüsil.*** Üldise ja riigipõhise vabastusklausli aktiveerimiseks ja pikendamiseks on vaja nõukogu soovitusi.
- (32) Käesolev määrus kuulub ühte paketti nõukogu direktiiviga [XXX, millega muudetakse direktiivi 2011/85/EL] ja nõukogu määrusega [XXX, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1467/97]. Koos moodustavad need liidu majandusjuhtimise reformitud raamistiku, millega võetakse liidu õigusesse üle majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu (edaspidi „leping“)² III jaotise „Fiskaalkokkulepe“ sisu kooskõlas kõnealuse lepingu artikliga 16. Tuginedes kogemustele, mida liikmesriigid on saanud lepingu rakendamisel, säilitatakse kavandatud õigusaktide pakettis fiskaalkokkuleppe keskpika perioodi suunitlus kui vahend eelarvedistsipliini saavutamiseks ja majanduskasvu edendamiseks. Paketiga pannakse endisest rohkem rõhku riigipõhisele mõõtmele, mille eesmärk on toetada liikmesriikide isevastutust, sealhulgas sõltumatute eelarveasutuste rolli suurendamise kaudu,

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

² 2. märtsi 2012. aasta majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise leping.

tuginedes peamiselt lepingu artikli 3 lõike 2 kohasest Euroopa Komisjoni ettepanekust lähtuvatele ühistele põhimõtetele¹. Käesolevas määruses on sätestatud selliste kulude analüüs, millest on maha arvatud kaalutusõigusel põhinevad tulumeetmed ja mille alusel hinnatakse nõuete täitmist üldiselt, nagu on ette nähtud fiskaalkokkuleppega. Vastavalt käesolevale määrusele võib keskpika perioodi kavast ajutiselt kõrvale kalduda ainult erandlike asjaolude korral, nagu on sätestatud ka fiskaalkokkuleppes. Sarnaselt fiskaalkokkuleppele tuleks keskpika perioodi kavast märkimisväärsete kõrvalekallete korral võtta meetmeid kõrvalekallete korrigeerimiseks kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul. Paketiga tugevdatakse eelarvejärelevalvet ja täitemenetlust, et täita kohustust edendada usaldusväärset ja jätkusuutlikku riigi rahandust ning kestlikku ja kaasavat majanduskasvu. Majandusjuhtimise raamistiku reformiga säilitatakse seega lepingus sätestatud eelarvedistsipliini ja võla jätkusuutlikkuse põhieesmärgid.

- (33) Selleks et tagada käesoleva määruse tulemuslik rakendamine ja asjakohane järelevalve, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte järgmistes valdkondades: teave, mille liikmesriigid peavad esitama oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades; teave, mille liikmesriigid peavad esitama oma iga-aastastes eduaruannetes, **võla jätkusuutlikkuse analüüsi metoodika**; metoodika, **millega hinnata, kui usutav on, et prognoositud valitsemissektori võla suhe SKPsse on langustrendis, mis viib võla kestliku vähendamiseni, või püsib konservatiivsel tasemel; tulemustabeli rakendamine** ning eelarve kohandamise perioodi pikendamise aluseks olevate reformi- ja investeerimiskohustuste hindamise raamistik. On eriti tähtis, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes² sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (33a) **Võla jätkusuutlikkuse analüüsi metoodika tuleks vastu võtta delegeeritud õigusaktiga hiljemalt 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist. Selleks peaks komisjon kindlaks määrama tegurid, mis on olulised võla jätkusuutlikkuse hindamiseks. Esimesel aastal, mil liikmesriigid peavad esitama oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad, peaks kavade aluseks oleva keskpika perioodi valitsemissektori võlaprognooside raamistiku aluseks olema 2022. aasta võla jätkusuutlikkuse seire.**
- (34) Mitmepoolne järelevalve peaks põhinema kvaliteetsel ja sõltumatul statistikal, mis on koostatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 223/2009³ sätestatud põhimõtetele,

I PEATÜKK

REGULEERIMISESE JA MÕISTED

¹ Komisjoni 20. juuni 2012. aasta teatis „Riikide eelarve korrigeerimise mehhanismide ühispeähimõtted“ (COM(2012) 342 final).

² ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1101/2008 (konfidentsiaalsete statistiliste andmete Euroopa Ühenduste Statistikaametile edastamise kohta), nõukogu määruse (EÜ) nr 322/97 (ühenduse statistika kohta) ja nõukogu otsuse 89/382/EMÜ, Euratom (millega luuakse Euroopa ühenduste statistikaprogrammi komitee) kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 87, 31.3.2009, lk 164).

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas määruses on sätestatud eeskirjad, mis tagavad liikmesriikide majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise, toetades seeläbi liidu *kestliku ja kaasava* majanduskasvu, *kvaliteetse* tööhõive ja *konkurentsivõime* eesmärkide täitmist.

Selles on sätestatud üksikasjalikud eeskirjad riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade sisu, esitamise, hindamise ja järelevalve kohta nõukogu ja komisjoni teostatava mitmepoolse eelarvejärelevalve raames, *kaasates Euroopa Parlamendi*, et toetada liikmesriikides võla jätkusuutlikkust, *investeeringuid ja reforme, liidu ühiseid prioriteete ning* kestlikku ja kaasavat majanduskasvu *ja vastupidavust* ning keskpika perioodi eelarvekavade abil ära hoida valitsemissektori ülemäärase eelarvepuudujäägi teke, *tagades kooskõla liidus, sealhulgas euroalal*.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „riigipõhine soovitus“ – nõukogu iga-aastane suunis liikmesriigile majandus-, eelarve-, tööhõive- ja struktuuripoliitika kohta vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 121 ja 148;
- 2) „netokulud“ – valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud intressikulud, kaalutusõigusel põhinevad tulumeetmed, *liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahendite tuludega, liidu rahastatavate programmide kaasrahastamise riiklikud kulud, mille ülemmäär on 0,25 % SKPst, töötuskindlustushüvitise kulude tsüklilised elemendid ning riiklike taaste- ja vastupidavusrahastu kavadega seotud laenude jaoks vahendite laenamise seotud kulud*;
- 3) „võrdlustrajektor“ – netokulude trajektor, *mille komisjon pakub välja iga liikmesriigi kohta*, kelle valitsemissektori võlg on üle kontrollväärtuse 60 % sisemajanduse koguproduktist (edaspidi „SKP“) või valitsemissektori eelarvepuudujääk on üle kontrollväärtuse 3 % SKPst, *pärast iga asjaomase liikmesriigi vabatahtlikku ettepaneku esitamist ja artikli 7 lõikes 1a osutatud dialoogi*;
- 4) „netokulude kava“ – liikmesriigi netokulude mitmeaastane trajektor, mille on kehtestanud nõukogu;
- 5) „riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava“ – liikmesriigi eelarve-, reformi- ja investeerimiskohustusi sisaldav dokument;
- 6) „iga-aastane eduaruanne“ – liikmesriigi dokument, milles antakse aru riigi keskpika perioodi eelarve- ja *struktuurikava rakendamise, sealhulgas netokulude kavast ning* võetud reformi- ja investeerimiskohustustest;
- 7) „kohandamisperiood“ – ajavahemik, mille jooksul toimub liikmesriigi eelarve kohandamine ja mis hõlmab riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava nelja-aastast minimaalset kohandamisperioodi ning selle võimalikku pikendust;
- 8) „kontrollikonto“ – andmed liikmesriigi tegelike netokulude kumulatiivsete kõrvalekallete kohta netokulude kavast;
- 9) „struktuurne eelarvepositsioon“ – tsükliliselt kohandatud valitsemissektori eelarvetasakaal, millest on maha arvatud ajutised meetmed;
- 10) „esmane struktuurne eelarvepositsioon“ – tsükliliselt kohandatud valitsemissektori eelarvetasakaal, millest on maha arvatud ajutised meetmed ja intressikulu.
- 10a) „vaatlusalune periood“ – *kohandamisperiood pluss kümme aastat*.

II PEATÜKK EUROOPA POOLAASTA

Artikkel 3

Euroopa poolaasta

Selleks et tagada **majandus- ja asjakohase sotsiaalpoliitika** parem koordineerimine ning liikmesriikide majandusliku ja sotsiaalse suutlikkuse järjepidev lähendamine, teostavad nõukogu ja komisjon, **kaasates Euroopa Parlamenti vastavalt artiklile 25a**, Euroopa poolaasta raames mitmepoolset järelevalvet kooskõlas ELi toimimise lepingus sätestatud eesmärkide ja nõuetega. Mitmepoolne järelevalve tugineb kvaliteetsele ja sõltumatule statistikale, mis on koostatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 223/2009 sätestatud põhimõtetele.

Selleks et saavutada üldeesmärk, milleks on majandus-, sotsiaal-, eelarve- ja struktuuripoliitika tihedam koordineerimine, ning hinnata üldiselt majandustulemusi, hõlmab Euroopa poolaasta järgmist:

- a) liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste koostamine ja nende rakendamise järelevalve kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikega 2 ning riigipõhiste soovituste ja euroala majanduspoliitika soovitusel koostamine ja rakendamise järelevalve;
- b) liikmesriikide poolt vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 148 lõikele 2 arvesse võetavate tööhõivesuuniste, Euroopa sotsiaalõiguste **samba** ja **selle peamiste eesmärkide ning** nendega seotud riigipõhiste soovituste, **samuti sotsiaalvaldkonna tulemustabeli ja selle põhi- ja teiseste näitajate ning sotsiaalse lähenemise raamistiku** koostamine ja rakendamise järelevalve **sotsiaalset lähenemist ohustavate riskide ennetamiseks ja kindlakstegemiseks;**
- c) liikmesriikide keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade esitamine, hindamine ja heakskiitmine ning nende järelevalve iga-aastaste eduaruannete kaudu;
- d) järelevalve makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamiseks ja korrigeerimiseks vastavalt määrusele (EL) nr 1176/2011;
- e) muud mitmepoolse järelevalve menetlused, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on kehtestanud vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikele 6.

Artikkel 4

Euroopa poolaasta rakendamine

1. Vajaduse korral esitab nõukogu komisjoni soovituste alusel soovitused nendele liikmesriikidele, kes kasutavad täiel määral ELi toimimise lepingu artiklites 121 ja 148 ning seotud teistes õigusaktides ette nähtud õiguslikke vahendeid, võttes arvesse käesoleva määruse kohast asjaomase liikmesriigi keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade hindamist, iga-aastaseid eduaruandeid ja sotsiaal-majanduslikku olukorda.
2. Enne kui liikmesriigid teevad tähtsaid otsuseid oma majandus-, **sotsiaal-**, tööhõive-, **struktuuri-** ja eelarvepoliitika arengu kohta, võtavad nad nõuetekohaselt arvesse artikli 3 teise lõigu punktides a ja b osutatud liikmesriikide majanduspoliitika üldsuunisteid, tööhõivesuunisteid ja soovitusi. Komisjon jälgib selles valdkonnas tehtavaid edusamme.
3. Kui liikmesriik ei järgi talle esitatud suunisteid, võib see kaasa tuua:
 - a) täiendavad riigipõhised soovitused;

- b) ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 4 kohase komisjoni hoiatuse või nõukogu soovitusel;
- ba) ELi toimimise lepingu artikli 148 lõike 4 kohase nõukogu soovitusel;**
- c) käesoleval määrusel, nõukogu määrusel (EÜ) nr 1467/97¹ või määrusel (EL) nr 1176/2011 põhinevad meetmed.

III PEATÜKK TEHNILINE TRAJEKTOOR

Artikkel 5

Võrdlustrajektor

Iga liikmesriigi kohta, kelle valitsemissektori võlg on üle kontrollväärtuse 60 % SKPst või valitsemissektori eelarvepuudujääk on üle kontrollväärtuse 3 % SKPst, pakub komisjon *Euroopa Parlamendile ja nõukogule* esitatavas aruandes välja *võrdlustrajektoori*. *Aruande ettevalmistamisel konsulteerib komisjon artikli 7 lõikes 1a osutatud dialoogi raames asjaomase liikmesriigiga, sealhulgas asjakohasel juhul tema esitatud võrdlustrajektoori teemal, tagades seejuures kõigi liikmesriikide õiglase ja võrdse kohtlemise.*

Võrdlustrajektor määratakse kindlaks netokulude tasemel ja see põhineb artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud võla jätkusuutlikkuse analüüsi meetodikal, mis on avalikult kättesaadav.

Võrdlustrajektor hõlmab vähemalt riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava nelja-aastast kohandamisperioodi, ning selle *võimalikku pikendamist* kuni kolme aasta võrra vastavalt artiklile 13. Komisjon avalikustab aruande *kooskõlas artikliga 9*.

Artikkel 6

Võrdlustrajektorile kehtivad nõuded

Võrdlustrajektor tagab järgmise:

- a) valitsemissektori võla suhe SKPsse viiakse või jääb usutavasse langustrendi, *mis toob kaasa võla kestliku vähendamise*, või püsib konservatiivsel tasemel;
- b) valitsemissektori eelarvepuudujääk viiakse ja hoitakse alla kontrollväärtuse 3 % SKPst;
- c) riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kehtivusajal tehtav eelarvekohandus on proportsionaalne vähemalt kogu kohandamisperioodi eelarvekohandusega;
- d) valitsemissektori võla suhe SKPsse *stabiliseerub kohandamisperioodil ja seda vähendatakse vaatlusaluse perioodi jooksul igal aastal keskmiselt vähemalt ühe protsendipunkti võrra võla suhtest SKPsse liikmesriikide puhul, kelle võla suhe SKPsse on üle 90 %, ja vähemalt poole protsendipunkti võrra liikmesriikide puhul, kelle võla suhe SKPsse on 60–90 %.*

Punkti d ei kohaldata, kui liikmesriigi valitsemissektori eelarvepuudujääk on üle 3 % ja valitsemissektori võlg on alla kontrollväärtuse 60 % SKPst.

Igal liikmesriigil on oma diferentseeritud *võrdlustrajektor*. ■

¹ Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6).

Artikkel 7

Võrdlustrajektoori menetlus

1. **Vähemalt kolm kuud enne kuupäeva, mil liikmesriigid peavad esitama** oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad **esimest korda ja seejärel mutatis mutandis, esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule järgmise teabe:**
 - a) **riigipõhine** kavade aluseks olev keskpika perioodi valitsemissektori võlaprognooside raamistik, mis põhineb võla kestlikkuse analüüsi meetodikal, ja tulemused;
 - b) **riigipõhised makromajanduslikud prognoosid** ja eeldused.

1a. Vähemalt kaks kuud enne kuupäeva, mil liikmesriigid peavad esitama oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad, peavad komisjon ja asjaomane liikmesriik dialoogi, et tagada võrdlustrajektoori vastavus artiklitele 5 ja 6. Dialoogi raames on asjaomasel liikmesriigil lubatud esitada komisjonile ettepanek võrdlustrajektoori kohta, võttes arvesse lõike 1 punktides a ja b osutatud teavet. Võrdlustrajektoori käsitlevale ettepanekule lisatakse asjaomase liikmesriigi sõltumatu eelarveasutuse arvamus. Kui sõltumatu eelarveasutus ei esita arvamust mõistliku aja jooksul, ei takista see siiski võrdlustrajektoori käsitleva liikmesriigi ettepaneku esitamist.

Kui esimeses lõigus osutatud dialoogi käigus otsustab asjaomane liikmesriik võrdlustrajektoori ettepanekut mitte esitada või ei tee seda õigeaegselt või kui komisjon ja asjaomane liikmesriik ei suuda võrdlustrajektooris kokku leppida, pakub komisjon välja võrdlustrajektoori, mis vastab artiklis 6 sätestatud nõuetele.

Komisjon edastab võrdlustrajektooreid Euroopa Parlamendile ja nõukogule koos liikmesriikide võrdlustrajektoorede ettepanekutega ja kõigi nende trajektoorede aluseks olevate andmete, eelduste ja arvutustega viisil, mis võimaldab neid korrata.

2. Liikmesriikidele, kelle valitsemissektori eelarvepuudujääk on alla kontrollväärtuse 3 % SKPst ja valitsemissektori võlg on alla kontrollväärtuse 60 % SKPst, esitab komisjon tehnilist teavet esmase struktuurse eelarvepositsiooni kohta, mis on vajalik, et valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk püsiks kümne aasta jooksul pärast riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava lõppu ilma täiendavate poliitikameetmeteta alla kontrollväärtuse 3 % SKPst.
3. **Iga liikmesriik, kelle valitsemissektori võlg ületab kontrollväärtust 60 % SKPst või valitsemissektori eelarvepuudujääk ületab kontrollväärtust 3 % SKPst, ajakohastab oma ettepanekut võrdlustrajektoori kohta vähemalt kaks kuud enne järgmiste keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade esitamist.**

Artikkel 8

Usutavuse ja võla jätkusuutlikkuse hindamine

Selleks et hinnata, kui usutavalt on asjaomase liikmesriigi prognoositud valitsemissektori võla suhe SKPsse langustrendis, **mis viib asjakohase eelarvepoliitikaga võla kestliku vähendamiseni**, või püsib konservatiivsel tasemel, kasutab komisjon **korratavat, prognoositavat ja läbipaistvat** meetodikat, **mis põhineb järgmistel tingimustel:**

- a) **valitsemissektori võla suhe SKPsse langeb või püsib konservatiivsel tasemel komisjoni keskpika perioodi valitsemissektori võlaprognooside raamistiku deterministlike stsenaariumide alusel, mis põhinevad võla jätkusuutlikkuse analüüsi meetodikal;**
- b) **risk, et valitsemissektori võla suhe SKPsse ei lange riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kohandamisperiodile järgneva viie aasta jooksul, on piisavalt väike, ning seda riski hinnatakse komisjoni stohhastilise analüüsi abil.**

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu oma usutavuse analüüsist ja selle aluseks olevatest andmetest, kohaldades vajaduse korral konfidentsiaalsuskorda.

Hiljemalt... [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] võtab komisjon kooskõlas artikliga 33 vastu delegeeritud õigusakti käesoleva määruse täiendamiseks, määrates kindlaks võla jätkusuutlikkuse analüüsi metoodika ja lõikes 1 osutatud usutavuse hindamise metoodika. Delegeeritud õigusaktid peavad olema muutujate ja eelduste mudelite ja vahemike avalikustamisel piisavalt üksikasjalikud, et võimaldada võla jätkusuutlikkuse analüüsi korratavust.

Võla jätkusuutlikkuse analüüsi käsitleva delegeeritud õigusakti kohaldamisel määrab komisjon kindlaks asjakohased tegurid, mille alusel hinnatakse võla jätkusuutlikkust, võttes eelkõige arvesse kestliku majanduskasvu edasist arengut, intressimäärasid, inflatsioonitaset, likviidsusriske, võla struktuuri, tingimuslikke kohustusi, rakendatud riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade aluseks olevate reformide ja investeringute potentsiaalset mõju majanduskasvule ning kliimariske.

Esimesel aastal, mil liikmesriigid peavad esitama oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad, ja seni, kuni lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusakti ei ole vastu võetud, peaks kavade aluseks olev keskpika perioodi valitsemissektori võlaprognooside raamistik tuginema võla jätkusuutlikkuse kõige hiljutisemale analüüsile.

IV PEATÜKK

RIIKLIKUD KESKPIKA PERIOODI EELARVE- JA STRUKTUURIKAVAD

Artikkel 9

Riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade esitamine

Enne käesoleva määruse jõustumisele järgneva aprilli lõppu esitab iga liikmesriik nõukogule ja komisjonile riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava. Vajaduse korral võivad asjaomane liikmesriik ja komisjon kokku leppida, et seda tähtaega pikendatakse mõistliku aja võrra. Euroopa Parlamenti teavitatakse põhjendamatu viivitusega kirjalikult igast pikendamisest ja selle põhjustest.

Iga liikmesriik esitab nõukogule ja komisjonile uue riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava enne kehtiva keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavaga hõlmatud viimase aasta aprilli lõppu.

Riiklikule keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavale lisatakse asjaomase liikmesriigi sõltumatu eelarveasutuse arvamus, milles käsitletakse eelkõige artiklis 15 sätestatud kriteeriumide täitmist ja võrdlustrajektoori puhul kasutatud eeldusi. Kui sõltumatu eelarveasutus ei esita arvamust mõistliku aja jooksul, ei takista see siiski liikmesriigil kava esitamist.

Enne nõukogule ja komisjonile oma riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava esitamist loob iga liikmesriik struktureeritud koostöö mehhanismi, et saada riiklikusse keskpika perioodi eelarvekavasse panust kodanikuühiskonnalt, sotsiaalpartneritelt, pürekondlikelt omavalitsustelt ja muudelt asjaomastelt sidusrühmadelt. Struktureeritud koostöö mehhanismi raames esitatud soovitusel ja ettepanekud esitatakse riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade lisas.

Enne nõukogule ja komisjonile oma riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava esitamist arutab iga liikmesriik riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava projekti oma riigi parlamendiga.

Liikmesriik avalikustab oma riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava, kui see esitatakse nõukogule ja komisjonile, koos võrdlustrajektoori ning kõigi andmete, eelduste ja dokumentidega, mis on seotud võrdlustrajektoori puhul kasutatud läbirääkimistega.

Artikkel 10

Tehniline dialoog

Enne oma riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava esitamist korraldab asjaomane liikmesriik komisjoniga tehnilise dialoogi, et tagada riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava vastavus artiklitele 11, 12 ja 14 ning asjakohasel juhul artiklile 13. Komisjon tagab liikmesriikide võrdse kohtlemise. Läbipaistvuse ja aruandekohustuse tagamiseks säilitab komisjon protokollid ja kõik nendega seotud dokumendid, mis on koostatud enne iga tehnilist dialoogi, selle ajal ja pärast seda, vähemalt teise kavandatud kohandamisperioodi lõpuni. Pärast riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava esitamist nõukogule ja komisjonile on Euroopa Parlamendil taotluse korral juurdepääs kõnealustele dokumentidele, seejuures kohaldatakse vajaduse korral konfidentsiaalsuskorda.

Artikkel 11

Riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava sisu

1. Riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas esitatakse II lisas loetletud teave. Eelkõige esitatakse selles vähemalt nelja-aastast perioodi hõlmav *nominaalsete eesmärkidena esitatud* netokulude *kava*, selle aluseks olevad makromajanduslikud eeldused ning kavandatud eelarve- ja struktuurimeetmed, et tõestada vastavust artikli 12 nõuetele.

█
█

Artikkel 12

Riiklikele keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavadele esitatavad nõuded

Riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas:

a) tagatakse vajalik *esmane struktuurne* eelarve kohandamine, et viia hiljemalt kohandamisperioodi lõpuks valitsemissektori võlg usutavasse langustrendi, *mis toob kaasa võla kestliku vähendamise*, või hoida seda sellel kursil või konservatiivsel tasemel ning viia valitsemissektori eelarvepuudujääk keskpikas perspektiivis alla kontrollväärtuse 3 % SKPst ja hoida seda sellel tasemel;

b) selgitatakse, kuidas kava tagab Euroopa poolaastas ja riigipõhistes soovitustes tuvastatud peamisi probleeme lahendada aitavate investeeringute ja reformide elluviimise ning kuidas kava abil kõrvaldatakse, *kui see on kohaldatav*, tuvastatud makromajanduslik tasakaalustamatus █ makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse abil ning tegutsetakse ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 4 kohaste komisjoni hoiatuste või nõukogu soovituste alusel;

lisaks selgitatakse riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas, kuidas tagatakse kooskõla liikmesriikide majanduspoliitika üldsuunistega ja tööhõivesuunistega vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikele 2 ja artikli 148 lõikele 2 ning, kui see on kohaldatav, ennetatakse sotsiaalse lähenemise riske, mis on kindlaks tehtud Euroopa poolaasta raames kooskõlas artikli 3 teise lõigu punktiga b;

ba) selgitatakse, kuidas kavas käsitletakse järgmisi liidu ühiseid prioriteete:

- i) *Euroopa roheline kokkulepe¹, sealhulgas kliimanetraalsusele üleminek 2050. aastaks² ning riigi tasandi üleminek riiklike energia- ja kliimakavade kaudu;*
- ii) *Euroopa sotsiaalõiguste samm³, sealhulgas sellega seotud tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärgid 2030. aastani;*
- iii) *2030. aasta poliitikaprogramm „Tee digikümnendisse“⁴, millele vastavad riigi tasandil Euroopa digikümnendi riiklikud strateegilised tegevuskavad;*
- iv) *julgeoleku- ja kaitsevaldkonna strateegiline kompass Euroopa Liidule, kes kaitseb oma kodanikke, väärtusi ja huve ning toetab rahvusvahelist rahu ja julgeolekut⁵.*
- bb) *selgitatakse, kuidas tagatakse kooskõla ajakohastatud riiklike energia- ja kliimakavade, Euroopa kliimamääruse ning riiklike digikümnendi tegevuskavadega;*
- bc) *hinnatakse riigi avaliku sektori investeeringute puudujääke, sealhulgas iga punktis ba osutatud liidu ühise prioriteedi saavutamisel;*
- c) *asjakohasel juhul selgitatakse, kuidas kava tagab selliste asjakohaste artiklis 13 osutatud reformide ja investeeringute elluviimise, mille alusel pikendatakse liikmesriigi kohandamisperioodi kuni kolme aasta võrra;*
- d) *selgitatakse, kuidas kava tagab järjepidevuse ja asjakohasel juhul vastastikuse täiendavuse asjaomase liikmesriigi taaste- ja vastupidavuskavaga taaste- ja vastupidavusrahastu kättesaadavuse ajal vastavalt määrusele (EL) 2021/241 ning liidu investeerimisinstrumentidega, mis on suunatud liidu ühistele prioriteetidele või millel on sama eesmärk nagu taaste- ja vastupidavusrahastul;*
- da) *selgitatakse, kuidas kava tagab järjepidevuse ja asjakohasel juhul vastastikuse täiendavuse liidu vahenditega, eriti ühtekuuluvuspoliitika vahenditega, millest asjaomane liikmesriik saab kasu.*

Artikkel 13

Kohandamisperioodi pikendamise tingimused

1. Kohandamisperioodi võib pikendada kuni kolme aasta võrra, kui liikmesriik võtab kohustuse teha asjakohased reformid ja investeeringud vastavalt lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele.
2. Kohandamisperioodi pikendamist tingivad reformi- ja investeerimiskohustused vastavad asjaomase liikmesriigi valitsemissektori võlaprobleemide ning keskpika perioodi majanduskasvu probleemide ulatusele.
 Koosvõetuna peavad reformi- ja investeerimiskohustused **üldjuhul** vastama järgmistele kriteeriumidele:
 - i) soodustama majanduskasvu ja vastupanuvõimet;

¹ *Komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatis „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta otsus (EL) 2022/591, mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 (ELT L 114, 12.4.2022, lk 22).*

² *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus).*

³ *Institutsioonide ühine teadaanne 2017/C 428/09 Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta (ELT C 428, 13.12.2017, lk 10).*

⁴ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta otsus (EL) 2022/2481, millega luuakse digikümnendi poliitikaprogramm 2030 (ELT L 323, 14.12.2022, lk 4).*

⁵ *Euroopa Liidu Nõukogu, COPS 130.*

- ii) toetama riigi rahanduse jätkusuutlikkust;
- iii) aitama täita **artikli 12 punktides ba ja bb** osutatud ühiseid liidu prioriteete;
- iv) aitama järgida asjaomasele liikmesriigile esitatud riigipõhiseid soovitusi, sealhulgas makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse korral selle raames esitatud soovitusi;

- 3. Kohandamisperioodi pikendamist tingiv iga reformi- ja investeerimiskohustus on piisavalt üksikasjalik, **asjakohaselt jaotatud kogu kavaga hõlmatud ajavahemiku peale ja hiljemalt kohanemisperioodi lõpuks** ajaliselt piiritletud ja kontrollitav.
- 4. **Kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevad reformid ja investeeringud peavad olema kooskõlas kohustustega, mis sisalduvad asjaomase liikmesriigi heakskiidetud taaste- ja vastupidavuskavas taaste- ja vastupidavusrahastu kasutusajal vastavalt määrusele (EL) 2021/241 ning mitmeaastases finantsraamistikus sõlmitud partnerluslepingus.**
- 5. Hinnates, kas reformi- ja investeerimiskohustused vastavad lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele ning kas iga reformi- ja investeerimiskohustus vastab lõikes 3 sätestatud tingimustele, lähtutakse VII lisas sätestatud hindamisraamistikust.

Artikkel 14

Muudetud riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava

- 1. **Hiljemalt 12 kuud enne kehtiva riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava lõppu** võib liikmesriik taotleda muudetud riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava esitamist komisjonile enne kohandamisperioodi lõppu, kui objektiivsed asjaolud takistavad **kehtiva** riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava rakendamist **1**. **Muudetud kavas esitatud reformide ja investeeringute eesmärkide tasemed ei tohi olla väiksemad kui esialgses kavas.**
 - 1a. **Liikmesriigi uus valitsus võib esitada komisjonile uue või muudetud riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava, võttes arvesse eelmise kava eesmärkide taset.**
 - 1b. **Muudetud riiklikule keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavale lisatakse asjaomase liikmesriigi sõltumatute eelarveasutuste arvamus, milles hinnatakse asjaolusid, mis takistavad algse kava rakendamist. Kui sõltumatu eelarveasutus ei esita arvamust mõistliku aja jooksul, ei takista see siiski muudetud riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava esitamist.**
- 2. Enne kui esitatakse muudetud riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava, **esitatakse kooskõlas artikliga 5 uus võrdlustrajektor.**
- 3. Võttes arvesse asjaomase liikmesriigi varasemaid eelarvekohandusi või nende puudumist, ei võimaldata **uues võrdlustrajektoris** eelarve kohandamist kavandada programmi lõppu ja trajektor ei tohi põhjustada väiksemat eelarvekohandust.
- 4. Muudetud riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava esitamise korral kohalduvad artiklid 12 ja 15–19.
- 5. Asjakohasel juhul hindab komisjon eelkõige seda, kas muudetud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava raames jätkatakse kohandamisperioodi pikendamise kohaldamist, võttes arvesse esialgse kava kohase pikendamise aluseks olevate reformi- ja investeerimiskohustuste täitmist ning muudetud riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kohaseid muutusi valitsemissektori võlaprobleemides.

Artikkel 15

Riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade hindamine komisjonis

1. Komisjon hindab iga riiklikku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava selle esitamisest kahe kuu jooksul. Asjaomane liikmesriik ja komisjon võivad vajaduse korral kokku leppida, et hindamisperioodi pikendatakse mõistliku aja võrra, **mis ei ületa kahte kuud**.
2. Riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava hindamisel uurib komisjon kõigi liikmesriikide puhul järgmist:
 - a) kas riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava tagab valitsemissektori võla viimise usutavasse langustrendi, **mis toob kaasa võla kestliku vähendamise**, või selle püsimise konservatiivsel tasemel;
 - b) kas valitsemissektori eelarvepuudujääk hoitakse alla kontrollväärtuse 3 % SKPst kogu kava kehtivusajal või kas valitsemissektori eelarvepuudujääk langeb kiiresti tagasi alla kontrollväärtuse 3 % SKPst hiljemalt kohandamisperioodi lõpuks, kui puudujääk on üle selle kontrollväärtuse riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava esitamise ajal;
 - c) kas valitsemissektori eelarvepuudujääk hoitakse kümne aasta jooksul alla kontrollväärtuse 3 % SKPst, kui puuduvad täiendavad eelarvemeetmed;
 - d) kas riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kehtivusajal tehtav eelarvekohandus on proportsionaalne vähemalt kogu kohandamisperioodi eelarvekohandusega;
- f) kas valitsemissektori võla suhe SKPsse **stabiliseerub kohandamisperioodil ja seda vähendatakse vaatlusaluse perioodi jooksul igal aastal keskmiselt vähemalt ühe protsendipunkti võrra võla suhtest SKPsse liikmesriikide puhul, kelle võla suhe SKPsse on üle 90 %, ja vähemalt poole protsendipunkti võrra liikmesriikide puhul, kelle võla suhe SKPsse on 60–90 %**.
3. **Komisjon uurib kõigi liikmesriikide puhul, kas riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava vastab artiklis 12 sätestatud nõuetele.** Komisjon uurib asjaomase liikmesriigi puhul ka seda,

kas kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevad reformi- ja investeerimiskohustused vastavad artiklis 13 sätestatud tingimustele.

Artikkel 16

Riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava heakskiitmine nõukogus

Komisjoni soovitusel võtab nõukogu vastu soovitusel, milles sätestatakse asjaomase liikmesriigi netokulude kava ja asjakohasel juhul kiidetakse heaks riigi keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas esitatud ja kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevad reformi- ja investeerimiskohustused, reeglina nelja nädala jooksul pärast komisjoni soovitusel vastuvõtmist. **Komisjoni soovitusel lisatakse Euroopa Eelarvenõukogu arvamuse liidu mõõtmise kohta ja asjaomase liikmesriigi sõltumatu eelarveasutuse algne aramus, nagu on osutatud artikli 9 lõikes 3. Kui aga Euroopa Eelarvenõukogu ja riiklik sõltumatu eelarveasutus oma arvamusi ei esita, ei takista see komisjonil soovitusel esitada.**

Kui vastavalt artiklile 30 kasutatakse riiklikku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ülemäärase makromajandusliku tasakaalustamatuse korrigeerimiseks vajaliku parandusmeetmete kavana, kiidab nõukogu oma soovitusel heaks ka tasakaalustamatuse korrigeerimiseks vajalikud reformid ja investeeringud.

Artikkel 17

Nõukogu soovitus muudetud riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kohta

Kui nõukogu leiab, et kava ei vasta artikli 15 lõikes 2 ja lõike 3 punktis a sätestatud nõuetele, soovitab nõukogu komisjoni soovituse alusel, et asjaomane liikmesriik esitaks muudetud riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava.

Artikkel 18

Nõukogu soovitus liikmesriigi tegevusetuse korral

Nõukogu soovitab komisjoni soovituse alusel asjaomasel liikmesriigil kasutada komisjoni *poolt vastavalt artikli 5 teisele lõigule esitatud võrdlustrajektoori* liikmesriigi netokulude kavana, kui:

- a) asjaomane liikmesriik ei esita muudetud riiklikku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava *kahe* kuu jooksul nõukogu soovituse esitamisest;
- b) nõukogu leiab, et muudetud riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ei vasta artikli 15 lõikes 2 ja lõike 3 punktis a sätestatud nõuetele, *põhjendades nõuetekohaselt oma seisukohta*;
- c) liikmesriik ei esita *algset keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ega* uut riiklikku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava eelmise riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kehtivusaja lõpus.

Artikkel 19

Liikmesriigi suutmatust rahuldavalt täita kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevaid kohustusi

Kui liikmesriigi kohandamisperioodi on pikendatud, kuid liikmesriik ei täida rahuldavalt artikli 13 lõikes 1 osutatud pikendamise aluseks olevaid reformi- ja investeerimiskohustusi, *järgib nõukogu üldjuhul komisjoni soovitust ja soovitab* lühema kohandamisperioodiga muudetud netokulude kava, *või kui nõukogu seda ei tee, selgitab ta oma seisukohta avalikult*.

Artikkel 19a

Keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade tulemustabel

1. *Komisjon koostab keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade tulemustabeli (edaspidi „tulemustabel“), milles esitatakse liikmesriikide keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade rakendamisel tehtud edusammud, sealhulgas reformid, investeeringud ja liidu prioriteedid, samuti kava täitmise etapp ja tegelik netokulude kava seis. Tulemustabelis esitatakse ka teave riigi avaliku sektori investeeringute puudujääkide kohta, sealhulgas seoses iga artikli 12 punktis b osutatud liidu ühise prioriteedi saavutamise*ga.
2. *Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks kooskõlas artikliga 33 vastu delegeeritud õigusakt, milles määratakse kindlaks tulemustabeli üksikasjalikud elemendid, mille abil kajastada lõikes 1 osutatud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade rakendamise arengut*.
3. *Tulemustabel võetakse kasutusele [1. juuniks] 2024 ja komisjon ajakohastab seda kaks korda aastas. Tulemustabel tehakse üldsusele kättesaadavaks veebisaidil või internetiportaalis*.

V PEATÜKK

RIIKLIKE KESKPIKA PERIOODI EELARVE- JA STRUKTUURIKAVADE RAKENDAMINE

Artikkel 20

Eduaruanne

1. Iga liikmesriik esitab hiljemalt iga aasta 30. aprillil komisjonile eduaruande oma riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava rakendamise kohta.
2. Lõikes 1 osutatud iga-aastane eduaruanne sisaldab eelkõige teavet netokulude kava rakendamisel tehtud edusammude, Euroopa poolaasta raames laiemate reformi- ja investeerimiskohustuste täitmise ning asjakohasel juhul kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformi- ja investeerimiskohustuste täitmise kohta.
3. Lõikes 1 osutatud iga-aastane eduaruanne sisaldab ka III lisas sätestatud teavet.
4. Iga liikmesriik avalikustab oma iga-aastase eduaruande.
- 4a. *Liikmesriigid arutavad eduaruannet oma parlamentides ning kodanikuühiskonna, sotsiaalpartnerite ja asjaomaste sidusrühmadega kooskõlas oma riiklike õigusraamistikega.*

Artikkel 21

Komisjoni teostatav järelevalve

1. Komisjon jälgib riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ning eelkõige netokulude kava *ja kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformide ja investeringute* rakendamist.
2. Komisjon loob **■** kontrollikonto ja jälgib tegelike netokulude kumulatiivseid tõusvaid (*deebet*) ja langevaid (*kreedit*) kõrvalekaldeid netokulude kavast.
- 2a. *Kontrollikonto kumulatiivne bilanss mingil perioodil on sellel perioodil registreeritud iga-aastaste deebetite ja kreditite summa.*
- 2b. *Liikmesriik loetakse netokulude kava nõudeid mittetäitvaks, kui kontrollikonto kumulatiivne saldo on kohandamisperioodil suurem kui 1 % SKPst positiivse SKP kasvu aastatel.*
- 2c. *Erandina lõikest 2b ja selleks, et võtta arvesse teatavaid strateegilisi investeringuid, mis on suunatud liidu kui terviku jaoks lisaväärtusega ühistele prioriteetidele, võib komisjon erandkorras lubada liikmesriigil kindlaksmääratud ajavahemikul ja kuni viie aasta jooksul ajutiselt ületada lõikes 2b sätestatud piirmäär, tagades, et kõrvalekalle jääb nimetatud ajavahemiku lõpuks sellest piirmäärast allapoole.*

Artikkel 22

Sõltumatute eelarveasutuste roll

1. Iga nõukogu direktiivi [...] ¹ [riiklike eelarveraamistike kohta] artiklis 8 osutatud riiklik sõltumatu eelarveasutus esitab hindamise artiklis 20 osutatud eduaruandes esitatud eelarve täitmise andmete vastavuse kohta netokulude kavale, *sealhulgas mittekvantifitseeritavatele eesmärkidele*. Asjakohasel juhul analüüsib iga riiklik sõltumatu eelarveasutus ka netokulude kavast kõrvalekaldumise aluseks olevaid tegureid.

¹ Nõukogu [...] direktiiv [...], [millega muudetakse nõukogu direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta] (ELT L ..., ..., lk ...).

- 1a. *Lõikes 1 osutatud riikliku sõltumatu eelarveasutuse arvamuste kvalitatiivsetes ja kvantitatiivsetes hinnangutes võetakse arvesse erinevaid seisukohti ning võimaldatakse vähemuse ja lahknevate seisukohtade avalikustamist. Sel eesmärgil konsulteeritakse korrapäraselt asjaomaste sidusrühmadega.*
- 1b. *Sõltumatute eelarveasutuste poolt käesoleva määruse kohaselt esitatud arvamused ja hinnangud avalikustatakse.*

Artikkel 22a (uus)

Euroopa Eelarvenõukogu roll

1. *Komisjon moodustab nõuandva Euroopa Eelarvenõukogu, mis on sõltumatu eksperdirühm ja millel on liidu majanduspoliitika koordineerimisel nõuandev roll. Komisjon on Euroopa Eelarvenõukogus esindatud, kuid tal ei ole hääleõigust.*
2. *Euroopa Eelarvenõukogu:*
 - a) *on sõltumatu ega küsi ega võta vastu juhiseid liikmesriikide eelarvepädevatelt asutustelt, komisjonilt ega muudelt avalik-õiguslikelt või eraõiguslikelt asutustelt;*
 - b) *omab suutlikkust esitada õigeaegselt arvamusi ja suhelda üldsusega;*
 - c) *tagab oma liikmete koosseisus erinevad vaated ja tausta;*
 - d) *lubab oma arvamustes vähemuse ja lahknevate seisukohtade avalikustamist;*
 - e) *omab piisavaid ja stabiilseid omavahendeid, et täita tulemuslikult oma volitusi, sealhulgas teha kõiki nende volituste alla kuuluvaid analüüse;*
 - f) *omab piisavat ja õigeaegset juurdepääsu kogu teabele komisjonilt ja liikmesriikidelt, mida ta vajab oma volituste täitmiseks;*
 - g) *konsulteerib korrapäraselt asjaomaste sidusrühmadega.*
3. *Euroopa Eelarvenõukogu täidab komisjoni otsuse (EL) 2015/1937 artiklis 2 sätestatud ülesandeid. Lisaks annab ta nõu Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja eurorühmale.*

Artikkel 23

Komisjoni hoiatus ja nõukogu soovitus poliitikameetmete kohta

1. Kui tekib märkimisväärne *kõrvalekaldumise risk* netokulude kavast, *mida jälgib kontrollikonto*, või oht, et valitsemissektori eelarvepuudujääk võib ületada kontrollväärtuse 3 % SKPst, võib komisjon esitada asjaomasele liikmesriigile hoiatuse kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikega 4.
2. Komisjoni soovitusel võtab nõukogu lõikes 1 osutatud komisjoni hoiatusest ühe kuu jooksul vastu soovitusel, et asjaomane liikmesriik võtaks vajalikud poliitikameetmed kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikega 4.

Artikkel 24

Tõsine majandussurutis euroalal või kogu liidus

Komisjoni soovitusel võib nõukogu vastu võtta soovitusel, mis võimaldab liikmesriikidel oma netokulude kavast kõrvale kalduda, kui euroalal või kogu liidus on tõsine majandussurutis, tingimusel et *komisjoni kvantitatiivse ja kvalitatiivse analüüsi kohaselt ei ohusta see* riigi rahanduse jätkusuutlikkust keskpikas perspektiivis. Sellise kõrvalekalde kestuse määrab nõukogu.

Esimeses lõigus osutatud komisjoni soovitudele lisatakse Euroopa Eelarvenõukogu arvamus. Kui Euroopa Eelarvenõukogu ei esita arvamust mõistliku aja jooksul, ei takista see siiski komisjonil soovitude esitamist.

Kuni tõsine majandussurutis euroalal või kogu liidus püsib, jätkab komisjon võla jätkusuutlikkuse järelevalvet ning tagab poliitika koordineerimise ja järjepideva poliitikameetmete kombinatsiooni, milles võetakse arvesse euroala ja liidu mõõdet.

Nõukogu võib komisjoni soovitude alusel pikendada perioodi, mille jooksul liikmesriigid võivad netokulude kavast kõrvale kalduda, tingimusel et tõsine majandussurutis euroalal või kogu liidus püsib. Pikendada võib rohkem kui üks kord. Iga pikendus antakse maksimaalselt üheks aastaks.

Artikkel 25

Liikmesriigi kontrolli alt väljas olevad erandlikud asjaolud, mis toovad kaasa suure mõju asjaomase liikmesriigi rahandusele

Komisjoni soovitude alusel võib nõukogu vastu võtta soovitude, mis võimaldab liikmesriigil oma netokulude kavast kõrvale kalduda, kui liikmesriigi kontrolli alt väljas olevad erandlikud asjaolud toovad kaasa suure mõju asjaomase liikmesriigi rahandusele, tingimusel et **komisjoni kvantitatiivse ja kvalitatiivse analüüsi kohaselt ei ohusta see** riigi rahanduse jätkusuutlikkust keskpikas perspektiivis. Sellise kõrvalekalde kestuse määrab nõukogu.

Nõukogu võib komisjoni soovitude alusel pikendada perioodi, mille jooksul liikmesriik võib netokulude kavast kõrvale kalduda, tingimusel et erandlikud asjaolud püsivad. Pikendada võib rohkem kui üks kord. Iga pikendus antakse maksimaalselt üheks aastaks.

VI PEATÜKK

DEMOKRAATLIK ARUANDEKOHUSTUS JA LÄBIPAISTVUS

Artikkel 25a

Euroopa Parlamendi roll

- 1. Euroopa Parlament kaasatakse nõuetekohaselt, korrapäraselt ja struktureeritult Euroopa poolaasta raames toimuvasse, eelkõige käesolevas määruses osutatud dialoogide abil, et suurendada tehtavate otsuste läbipaistvust, demokraatlikku aruandekohustust ja vastutust vastuvõetud otsuste eest.*
- 2. Komisjon edastab Euroopa Parlamendile liikmesriikide poolt esitatud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti oma üldhinnangust kõnealustele keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavadele. Euroopa Parlamendi pädev komisjon võib paluda Euroopa Komisjonil ja asjaomastel sidusrühmadel, sealhulgas sotsiaalpartneritel, pädeva komisjoni ette ilmuda. Sellistel juhtudel palutakse komisjonil esitada oma hinnang keskpika perioodi eelarve- ja struktuurimeetmete kavadele ning asjaomastel sidusrühmadel palutakse selle kohta märkusi esitada.*
- 3. Nõukogu ja komisjon teavitavad regulaarselt Euroopa Parlamenti käesoleva määruse kohaldamisest.*
- 4. Nõukogu ja komisjon esitavad oma aruandes Euroopa Parlamendile käesoleva määruse kohaselt teostatud mitmepoolse järelevalve tulemused.*
- 5. Eurorühm esitab igal aastal Euroopa Parlamendile aruande ühisrahaga seotud konkreetsete kohustustega mitmepoolse järelevalve valdkonnas tehtud töö tulemuste kohta.*
- 6. Komisjon valmistab seoses käesoleva määruse või selle kohaldamisega ette teabe ja edastab selle nõukogule või mõnele selle ettevalmistavale organile, ning see teave tehakse Euroopa*

Parlamendile kättesaadavaks samaaegselt ja võrdsetel tingimustel ilma põhjendamatu viivitusega, seejuures kohaldatakse vajaduse korral konfidentsiaalsuskorda. Kõnealune teave hõlmab muu hulgas vähemalt järgmist:

- a) võla kestlikkuse hindamine ja selle metoodiline raamistik;*
 - b) võrdlustrajektorid;*
 - c) liikmesriikide esitatud riiklikud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad ning kavandatud netokulude kavad;*
 - d) ülevaade komisjoni esialgsetest järeldustest, mis käsitlevad riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade rakendamisel tehtud üldisi edusamme, sealhulgas kontrollikonto saldot;*
 - e) ülevaade komisjoni esialgsetest järeldustest kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformi- ja investeerimiskohustuste rahuldava täitmise kohta;*
 - f) riigipõhiste soovitude ja sotsiaalset lähenemist ohustavate riskide hinnang ning edusammud Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamisel;*
 - g) riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade läbivaatamised;*
 - h) käesoleva määruse artiklite 34 ja 35 kohaste liikmesriikidesse tehtud kontrollkäikude tulemused;*
 - i) käesoleva määruse artikli 23 kohane komisjoni hoiatus;*
 - j) netokulude kavade mittejärgimise oht;*
 - k) komisjoni kvantitatiivne ja kvalitatiivne analüüs selle kohta, et artiklite 24 ja 25 kohaste vabastusklauslite aktiveerimise korral ei ohustata keskpika perioodi kestlikkust;*
 - l) muu asjakohane teave ja dokumendid, mille komisjon esitab Euroopa Parlamendi pädevale komisjonile seoses majanduspoliitika koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve rakendamisega.*
- 7. Nõukogu ettevalmistavates organites peetud arutelude asjakohaseid tulemusi jagatakse Euroopa Parlamendi pädeva komisjoniga.*
 - 8. Euroopa Parlamendi pädev komisjon võib paluda komisjonil esitada artiklis 26a osutatud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade dialoogide raames teavet riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade hetkeseisu kohta.*
 - 9. Komisjon võtab oma poliitilistes suunistes arvesse kõiki tegureid, mis tulenevad artiklites 26 ja 26a osutatud Euroopa poolaasta ja keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade dialoogide käigus väljendatud seisukohtadest, sealhulgas Euroopa Parlamendi resolutsioonidest.*

Artikkel 26

Euroopa poolaasta dialoog

Selleks et tõhustada dialoogi liidu institutsioonide, eelkõige Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel ning tagada läbipaistvus ja vastutus, tulevad nõukogu eesistuja, komisjon ja asjakohasel juhul Euroopa Ülemkogu eesistuja või eurorühma esimees esinema Euroopa Parlamendi ette, kui neid kutsutakse, et arutada komisjoni poliitilisi suuniseid liikmesriikidele, Euroopa Ülemkogu tehtud järeldusi ning käesoleva määruse alusel tehtud mitmepoolse järelevalve tulemusi. Euroopa Parlament võib kutsuda Euroopa poolaasta dialoogi raames esinema majandus- ja rahanduskomitee, majanduspoliitika komitee, tööhõivekomitee ning sotsiaalkaitsekomitee esindaja. Asjaomased sidusrühmad, eelkõige sotsiaalpartnerid kaasatakse vajadust mööda Euroopa

poolaasta raames vastavalt ELi toimimise lepingu sätetele ja liikmesriigi õigus- ja poliitilisele korrale, et lahendada põhilisi poliitilisi küsimusi.

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 121 esitavad nõukogu eesistuja ja komisjon ning vajaduse korral eurorühma esimees igal aastal Euroopa Parlamendile ja Euroopa Ülemkogule aruande mitmepoolse järelevalve tulemuste kohta.

Artikkel 26a

Dialoog keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade üle

- 1. Selleks et tõhustada Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahelist dialoogi ning tagada suurem läbipaistvus ja vastutus, ilmub komisjon kutse korral Euroopa Parlamendi pädeva komisjoni ette, et arutada oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade sisu, esitamist, hindamist ja järelevalvet, sealhulgas artikli 25a lõikes 7 loetletud andmeid mitmepoolse eelarvejärelevalve raames.***
- 2. Selleks et tõhustada dialoogi liidu institutsioonide, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel ning tagada suurem läbipaistvus ja vastutus, võib Euroopa Parlamendi pädev komisjon kutsuda nõukogu eesistuja ja asjakohasel juhul Euroopa Ülemkogu eesistuja või eurorühma esimehe vähemalt kaks korda aastas oma pädeva komisjoni ette, et arutada lõikes 1 osutatud küsimusi.***

Artikkel 27

Reegel „järgi või selgita“

Nõukogult oodatakse reeglina komisjoni soovitude ja ettepanekute järgimist või oma seisukoha avalikku selgitamist.

Artikkel 28

Majandusdialoog liikmesriigiga

Kui nõukogu esitab liikmesriigile **artikli 18, artikli 19 või** artikli 23 lõike 2 kohaselt soovitusel **1**, võib **Euroopa Parlamendi pädev komisjon** pakkuda liikmesriigile võimalust osaleda arvamuste vahetuses.

VII PEATÜKK

SEOS MÄÄRUSEGA (EL) nr 1176/2011

Artikkel 30

Koostoime makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega

1. Kui liikmesriik ei täida oma riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas esitatud reformi- ja investeerimiskohustusi, et järgida määrusega (EL) nr 1176/2011 kehtestatud makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega seotud riigipõhiseid soovitusi, ning kui komisjon leiab, et asjaomases liikmesriigis on selle määruse artikli 7 lõikes 1 osutatud ülemäärane tasakaalustamatus, kohaldatakse määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 7 lõikes 2 sätestatud menetlust.

2. Sellisel juhul peab liikmesriik, kelle suhtes on algatatud määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 7 lõike 2 kohane ülemäärase tasakaalustamatuse menetlus, esitama käesoleva määruse artiklile 14 vastava muudetud kava. Muudetud kava on kooskõlas määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 7 lõike 2 kohaselt vastu võetud nõukogu soovitusel. Muudetud kava esitamiseks peab nõukogu selle heaks kiitma vastavalt käesoleva määruse artiklitele 16–19. Muudetud kava hinnatakse vastavalt käesoleva määruse artiklile 15.

3. Kui liikmesriik esitab lõike 2 kohaselt muudetud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava, siis toimib see muudetud kava määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 8 lõike 1 alusel nõutava parandusmeetmete kavana ning selles esitatakse asjaomase liikmesriigi võetud või kavandatavad konkreetsed poliitikameetmed ja nende ajakava.

Kui nõukogu otsustab mitte algatada määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 7 lõike 2 kohast ülemäärase tasakaalustamatuse menetlust juhul, kui komisjon leiab kõnealuse määruse artiklis 5 osutatud põhjaliku läbivaatamise tulemusel, et asjaomane liikmesriik on mõjutatud ülemäärasest tasakaalustamatusest, selgitab ta oma seisukohta avalikult.

Sellisel juhul hindab nõukogu vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 8 lõikele 2 komisjoni hinnangu alusel muudetud kava kahe kuu jooksul selle esitamisest. Muudetud kava rakendamise järelevalve ja hindamine toimuvad kooskõlas käesoleva määruse artikliga 21 ning määruse (EL) nr 1176/2011 artiklitega 9 ja 10.

VIII PEATÜKK

SEOS MÄÄRUSEGA (EL) nr 472/2013

Artikkel 31

Koostoime tõhustatud järelevalve menetlusega

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 472/2013¹ artikli 2 kohase tõhustatud järelevalve all olev liikmesriik võtab arvesse talle käesoleva määruse artikli 23 alusel antud soovitusi, kui ta võtab meetmeid, mille eesmärk on tegeleda vastavalt määruse (EL) nr 472/2013 artikli 3 lõikele 1 raskuste põhjuste või võimalike põhjustega.

Kui liikmesriigi suhtes kohaldatakse kooskõlas määruse (EL) nr 472/2013 artikliga 7 makromajanduslikku kohandamisprogrammi ja sellest tulenevaid muudatusi, ei pea see liikmesriik esitama käesoleva määruse artikli 9 kohaselt keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ega käesoleva määruse artikli 20 kohaselt iga-aastast eduaruannet.

Kui liikmesriigil on aktiivne keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ning selle liikmesriigi suhtes kohaldatakse makromajanduslikku kohandamisprogrammi vastavalt määruse (EL) nr 472/2013 artiklile 7, võetakse keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava makromajandusliku kohandamisprogrammi kavandamisel arvesse.

IX PEATÜKK

DELEGEERITUD VOLITUSED

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel (ELT L 140, 27.5.2013, lk 1).

Artikkel 32

Lisade muutmise

Komisjonil on õigus artikli 33 alusel vastu võtta delegeeritud õigusakte II, **III ja VII** lisa kohandamiseks, et võtta nendes nõuetekohaselt arvesse edasisi muutusi või vajadusi seoses riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas (II lisa) või iga-aastastes eduaruannetes (III lisa) esitatava teabe **■** või hindamisraamistikuga (VII lisa).

Artikkel 33

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. **Artiklites 8 ja 19a** osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile **viieks aastaks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.**
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad **artiklites 8 ja 19a** osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist **viib komisjon läbi avaliku konsultatsiooni ja ■** konsulteerib kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud **põhimõtete ja menetlustega** iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. **Artiklite 8 ja 19a** alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole **kolme** kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega **kolme** kuu võrra.

XPEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 34

Dialoog liikmesriikidega

Komisjon tagab liikmesriikidega pideva dialoogi vastavalt käesoleva määruse eesmärkidele. Komisjon korraldab sel eesmärgil eelkõige kontrollkäike, et hinnata liikmesriigi sotsiaal-majanduslikku olukorda ning teha kindlaks käesoleva määruse järgimisega seotud riskid või probleemid.

Artikkel 35

Järelevalvekülastused

1. Komisjon *teeb järelevalvekülastusi* artikli 23 kohaselt soovitusi saanud liikmesriikidesse. *Selline järelevalve toimub üldreeglina* kohapeal.
2. Kui asjaomane liikmesriik on liikmesriik, kelle rahaühik on euro või kes osaleb ERM2-s, võib komisjon vajaduse korral kutsuda *järelevalvekülastustes* osalema Euroopa Keskpanga esindajaid.
3. *Järelevalvekülastuste eesmärgil võib komisjon kutsuda külastustel osalema asjaomases liikmesriigis asuvaid asjaomaseid sidusrühmi.*

Artikkel 36

Läbivaatamine

1. Komisjon esitab [31. detsembriks 2028] ja seejärel iga viie aasta järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva määruse kohaldamise kohta aruande, millele lisatakse asjakohasel juhul käesoleva määruse muutmise ettepanek. Komisjon avaldab kõnealuse aruande.
2. Lõikes 1 osutatud aruandes *hinnatakse ja* vaadatakse läbi:
 - a) käesoleva määruse tulemuslikkus **■**, et *vähendada* valitsemissektori võla *suhet* SKPsse või *hoida seda* konservatiivsel tasemel kooskõlas nõukogu asjakohaste soovitustega, võla jätkusuutlikkuse *ning käesoleva määruse tulemuslikkus võla jätkusuutlikkuse ning kestliku ja kaasava majanduskasvu edendamisel liikmesriikides ja valitsemissektori ülemäärase eelarvepuudujäägi vältimisel;*
 - aa) *artiklis 33 sätestatud delegeeritud volituste kasutamine;*
 - b) edusammud liikmesriikide majanduspoliitika parema koordineerimise ning majandustulemuste püsiva vastastikuse lähenemise tagamisel.
 - ba) *edusammud riigipõhiste soovitude ja artikli 12 esimese lõigu punktis ba osutatud liidu ühiste prioriteetide rakendamisel, reformid ja investeeringute üldine tase liidus;*
 - bb) *kas teatis COM(2015)012 täidab jätkuvalt oma eesmärgi.*
3. Aruanne edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 37

Määruse (EÜ) nr 1466/97 kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 1466/97 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 38

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub [kahekümnendal] päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

ILISA

I

II LISA

Riiklikes keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades esitatav teave

Riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas esitatakse järgmine teave:

- a) artiklis 11 osutatud riiklik netokulude kava. ■
- b) valitsemissektori tulude kasvuprognos, kui poliitikat ei muudeta;
- c) valitsemissektori võla suhte kasvuprognos;
- ca) ***hinnang riigi avaliku sektori investeeringute puudujääkide kohta, sealhulgas seoses iga punktis ba osutatud liidu ühise prioriteedi saavutamisega;***
- d) teave elanikkonna vananemisega seotud kaudsete kohustuste kohta ja tingimuslike kohustuste kohta, millel võib olla suur mõju valitsemissektori eelarvele, sealhulgas valitsemissektori tagatised, viivislaenu ja avaliku sektori ettevõtete tegevusest, kaasa arvatud nende tegevuse ulatusest tulenevad kohustused, kohtuasjadega kaasneva võivad kulud ja kohustused, ning võimalikul määral teaduspõhine teave loodusõnnetuste ja kliimamuutustega seotud tingimuslike kohustuste kohta;
- e) põhiprognosid majandusarengu ootuste kohta ja peamised tähtsad majanduslikud muutujad, et tagada järjepidevus valitsemissektori võla viimisel konservatiivsele tasemele ja valitsemissektori eelarvepuudujäägi hoidmisel allpool kontrollväärtust 3 % SKPst;
- f) kui liikmesriik kasutab punktis e osutatud prognoose, mis erinevad komisjoni prognoosidest riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kohandamisperioodil, ***ning kui liikmesriigi pakutud võrdlustrajektor erineb komisjoni poolt artikli 5 kohaselt esitatud võrdlustrajektorist***, siis nende erinevuste nõuetekohased selgitused ja põhjendused, mille aluseks on usaldusväärsed majanduslikud argumendid;
- g) analüüs sellest, kuidas muutused majanduse arengu põhiprognosides mõjutaksid liikmesriigi eelarve- ja võlaseisundit;
-
- i) reformi- ja investeerimisprioriteedid, et reageerida riigipõhistes soovitustes tuvastatud peamistele probleemidele, võttes arvesse nende riigipõhiste soovituste rakendamise seisu ***ja edusammud investeerimispuudujääkide vähendamisel;***
- j) ■ kulud reformidele ja avaliku sektori investeeringutele, millega täidetakse ***igat artikli 12 punktis ba osutatud liidu ühist prioriteeti;***
- k) asjakohasel juhul teave konkreetsete, ajaliselt piiritletud ja kontrollitavate reformi- ja investeerimiskohustuste kohta, mis on aluseks artikli 13 kohasele kohandamisperioodi pikendamisele, nende rakendamise ajakava ning usaldusväärsed majanduslikud argumendid nende reformi- ja investeerimiskohustuste vastavuse kohta artikli 13 kohastele kriteeriumidele, võttes arvesse VII lisa hindamiskriteeriume;
- l) punktis k osutatud reformide ja investeeringute eeldatav võimalikult suures ulatuses kvantifitseeritud mõju riigi rahanduse jätkusuutlikkusele, ***kestlikule ja kaasavale majanduskasvule, konkurentsivõimele ja kvaliteetsele*** tööhõivele kooskõlas ühiselt kokku lepitud metoodikaga, kui see on olemas;
- m) võimaluse korral nende punktis k osutatud reformi- ja investeerimiskohustuste mõju keskpika perioodi eelarvele ning võimalik mõju keskpika perioodi majanduskasvule ***ja vastupanuvõimele;***

- n) asjakohasel juhul reformid ja investeeringud, millega korrigeeritakse makromajandusliku tasakaalustamatuse **menetluse, komisjoni hoiatuste või nõukogu ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 4 kohaste soovitude alusel** tuvastatud makromajanduslikku tasakaalustamatust.
- o) **reformide ja** riiklikult rahastatavate avaliku sektori investeeringute kavandatud üldine tase riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kehtivusajal;
- p) väikeste valitsemissektori võlaprobleemidega, kuid elanikkonna vananemisest tingitud suurte kaudsete kohustustega liikmesriikide puhul tuleks riiklikus netokulude trajektooris ja riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade reformides nõuetekohaselt arvesse võtta pikaajalisi eelarve jätkusuutlikkuse probleeme riigi rahanduses;
- q) teave sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja muude asjaomaste sidusrühmadega kava koostamiseks peetud avalike konsultatsioonide kohta **ning kokkuvõtte nende panusest kavasse ja sellest, kuidas nende pakutud sisendmaterjal kavas kajastub**;
- qa) **sotsiaalse lähenemise raamistiku kohastes sotsiaalse lähenemise aruannetes ja Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel kindlaks tehtud probleemid.**

III LISA

Teave, mille liikmesriigid peavad esitama iga-aastases eduaruandes

Liikmesriigid esitavad oma iga-aastases eduaruandes järgmise teabe:

- a) võrdlus nõukogu määratud netokulude kaval põhinevate kavandatud netokulude ja eelarve täitmise andmetel põhinevate netokulude vahel;
- b) riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kehtivusaja algusest peale võrdlus selles kavas esitatud peamiste majanduslike muutujate prognooside ja nende muutujate eelarve täitmise andmete vahel ning mõju nõukogu määratud netokulude kava täitmisele ja mõju selles kavas prognoositud valitsemissektori võla suhtele SKPsse;
- c) eelmisel aastal võetud kaalutusõigusel põhinevate tulumeetmete analüüs;
- d) riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas esitatud ja II lisa punktides i ja j ning asjakohasel juhul punktides k ja n nõutud reformi- ja investeerimiskohustuste täitmisel tehtud edusammud ja järgmisse aastasse kavandatud rakendamine;
- e) teave selle kohta, kuidas liikmesriik kavatseb järgmisel aastal järgida eelmise aasta riigipõhiseid soovitusi, sealhulgas asjakohasel juhul soovitus euroala majanduspoliitika kohta;
- f) taaste- ja vastupidavusraha *või mis tahes sarnase otstarbega liidu investeerimisvahendi* kasutusajal teave taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel tehtud edusammude kohta, et täita määruse (EL) 2021/241 artiklis 27 sätestatud nõue esitada Euroopa poolaasta raames aruanne kaks korda aastas;
- g) teave riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas esitatud ja II lisa punktis d osutatud tingimuslike kohustuste muutumise kohta, samuti asjakohasel juhul teave elanikkonna vananemisega seotud kaudsete kohustuste kohta ning teave järgmise aasta tingimuslike ja kaudsete kohustuste kohta;
- h) põhiprognoosid eeldatava majandusarengu ja peamiste majanduslike muutujate kohta kohandamisperioodi järgmistel aastatel, sealhulgas valitsemissektori võla suhe SKPsse;
- i) prognoosid kohandamisperioodi järgmiste aastate valitsemissektori kulude ja tulude ja nende põhiosade, sealhulgas valitsemissektori investeringukulude kohta, eeldusel et poliitikat ei muudeta;
- j) valitsemissektori kavandatud kulud ja tulud protsendina SKPst ja nende põhiosad kohandamisperioodi järgmistel aastatel, võttes arvesse nõukogu määratud netokulude kava;
- k) selliste kulu- ja tulumeetmete kirjeldus ja kvantifitseerimine, mis tuleb võtta, et kõrvaldada erinevused punktis i osutatud ja ilma poliitika muutmiseta kulu- ja tuluprognooside ning punktis j osutatud kavandatud kulude ja tulude vahel;
- l) asjakohasel juhul analüüs makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluses kindlaks tehtud makromajandusliku tasakaalustamatuse arengu kohta ning mõju kohta, mida tasakaalustamatusele avaldab riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas esitatud ja II lisa punktile n vastavate asjakohaste reformide ja investeringute rakendamine;
- m) teave ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 4 kohase komisjoni hoiatuse või nõukogu soovitus rakendamise kohta;
- ma) hinnang riigi avaliku sektori investeringute puudujääkide kohta, sealhulgas seoses iga artikli 12 punktis ba osutatud liidu ühise prioriteedi saavutamisega;*
- n) teave tööturu, oskuste ja sotsiaalpoliitika arengu kohta ning selliste võetud poliitikameetmete rakendamise kohta, mis soodustavad liikmesriikide hulgas ülespoole suunatud sotsiaalset

lähenemist paremate töö- ja elamistingimuste saavutamiseks kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega ja ELi toimimise lepingu artikli 148 kohaste tööhõivesuunistega. See hõlmab meetmete eeldatavat mõju seoses tööhõivet, oskusi ja vaesuse vähendamist käsitlevate riiklike eesmärkide täitmisel 2030. aastaks tehtud edusammudega ***ning asjakohasel juhul sotsiaalse lähenemise raamistikus tuvastatud probleemide lahendamiseks võetavate meetmete eeldatavat mõju;***

- o) artiklis 22 osutatud sõltumatute eelarveasutuste hinnang.

IV LISA

I

V LISA

I

VILISA

I

VII LISA

Kohandamise perioodi pikendamise aluseks olevate reformi- ja investeerimiskohustuste hindamise raamistik

1. Kohaldamisala

Kõnealuse hindamisraamistiku eesmärgid on järgmised:

- komisjon lähtub sellest hinnates, kas riiklikes keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades esitatud ja kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevad reformi- ja investeerimiskohustused vastavad artikli 13 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele. Seega on kõnealune hindamisraamistik artikli 13 lõikes 2 osutatud hindamiskriteeriumide kohaldamise alus, et tagada õiglane ja läbipaistev protsess;
- selle alusel hinnatakse, kas kõik need reformi- ja investeerimiskohustused vastavad artikli 13 lõikes 3 sätestatud tingimustele. Seega on kõnealune hindamisraamistik ka artikli 13 lõikes 3 osutatud tingimuste kohaldamise alus samal eesmärgil.

2. Hindamiskriteeriumid

Vastavalt artikli 13 lõikele 2 peavad riiklikes keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades esitatud ja kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevad reformi- ja investeerimiskohustused vastama võla jätkusuutlikkuse kõige hiljutisema ***analüüsi käigus või kõige hiljutisema võla jätkusuutlikkuse analüüsi meetodiga*** kindlaks tehtud liikmesriigi valitsemissektori võlaprobleemide ja keskpika perioodi majanduskasvu probleemide ulatusele. Liikmesriikides, kus valitsemissektori võlaprobleemid on seotud suurte keskpika perioodi majanduskasvu probleemidega, peaksid reformid ja investeeringud aitama kõrvaldada ka keskpika perioodi majanduskasvu takistusi.

Koosvõetuna peavad reformi- ja investeerimiskohustused vastama järgmistele kriteeriumidele:

- 2.1 reformi- ja investeerimiskohustused soodustavad majanduskasvu ***ja suurendavad vastupanuvõimet***;
- usaldusväärsete, hästi dokumenteeritud ja konservatiivsete prognooside põhjal peaksid reformi- ja investeerimiskohustused kaasa tooma asjaomase liikmesriigi majanduskasvu potentsiaali märkimisväärse ja kestliku suurenemise;
- 2.2 reformi- ja investeerimiskohustused toetavad riigi rahanduse jätkusuutlikkust;
- reformi- ja investeerimiskohustused toovad keskpikas perspektiivis eeldatavasti kaasa riigi rahanduse märkimisväärse struktuurse paranemise, sest struktuurselt vähendatakse valitsemissektori kulusid või suurendatakse tulusid;
- 2.3 reformi- ja investeerimiskohustused aitavad täita ***artikli 12 punktis ba*** osutatud liidu ***ühiseid*** prioriteete;
- reformi- ja investeerimiskohustused aitavad märkimisväärselt kaasa vähemalt ühe ***artikli 12 punktis ba*** osutatud liidu ***ühise*** prioriteedi täitmisele;
- 2.4 koosvõetuna aitavad reformi- ja investeerimiskohustused järgida asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi, sealhulgas makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse korral selle raames esitatud soovitusi;
- koosvõetuna aitavad kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevad asjakohased reformi- ja investeerimiskohustused eeldatavasti lahendada asjakohastes riigipõhistes soovitustes, sealhulgas makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse korral selle raames esitatud soovitustes kindlaks tehtud probleeme, võttes arvesse riigipõhiste probleemide ulatust ning taaste- ja vastupidavuskavades võetud kohustusi;

2.5 reformi- ja investeerimiskohustused tagavad, et riiklikult rahastatavate avaliku sektori investeeringute üldine tase riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kehtivusajal on kõrgem kui keskpika perioodi tase enne selle kava kehtivusaega;

- kas riiklikult rahastatavate avaliku sektori investeeringute kavandatud tase kava kehtivusajal on kõrgem kui keskpika perioodi tase enne kava kehtivusaega;

lisaks peaks kohandamisperioodi pikendamise aluseks olev liikmesriikide võetud iga reformi- ja investeerimiskohustus olema piisavalt üksikasjalik, võimalikult kiiresti rakendatud, **asjakohaselt jaotatud kogu kavaga hõlmatud ajavahemiku peale ja hiljemalt kohanemisperioodi lõpuks** ajaliselt piiritletud ja kontrollitav;

- reformi- ja investeerimiskohustuste kirjeldus on selge ja selles esitatakse iga reformi ja investeeringu üksikasjalikud osad, sest see võimaldab komisjonil hinnata punktides 2.1–2.5 esitatud kriteeriume, sealhulgas nende rakendamist ja järelevalvet;
- reformid viiakse ellu kava kehtivusaja jooksul;
- investeeringud rakendatakse hiljemalt kohandamisperioodi lõpuks;
- riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava sisaldab selgeid, realistlikke, asjakohaseid ja tugevaid näitajaid, mis võimaldavad kontrollida reformi- ja investeerimiskohustuste rakendamise tulemuslikkust.